

Márton Gergely (Gergely Márton ?): Ökológiai etika, környezetbarát termelés, működésmód, fogyasztás,

avagy

Tényleg etikusak vagyunk?

A szerző eleget tesz az esszé /filozófiai esszé alapvető műfaji kritériumainak. Egy, az ökoetikai témakörbe illeszkedő, eredendően elméleti, de erős gyakorlati relevanciával rendelkező problémából indul ki: Miért tulajdonítunk morális státust a környezetnek? Miért hozunk erkölcsi szabályokat most már a környezethez való viszonyulásunk terén is? (Végső értelemben itt az ökológiai etika diszciplináris létjogosultságára is rákérdezhetünk.)

Gondolatok, kérdések, válaszok, kételyek születésének, keletkezésének lehetünk tanúi a belső dinamikával rendelkező szövegfolym olvasása során, míg végül a szerző és olvasó közti dialógus elvezet bennünket az esszéíró személyes állásfoglalásáig, érvek mentén megfogalmazott konklúziója meggyőzőerővel bír az olvasó számára. Tárgyi tájékozottság párosul személyes tapasztalattal, a gondolkodás és válaszkeresés intellektuális, személyes –szubjektív élményével. A dolgozat készítője mellőzi az ökoetikai kérdéskörök bonyolult, minden részletre kiterjedő szaktudományos ismertetését, nem ad végleges, megfellebbezhetetlen, kinyilatkoztatásszerű válaszokat, ugyanakkor tökéletesen tisztában van az alapvető környezetetikai problémákkal, irányokkal, kulcsfogalmakkal (háttértudás).

A dolgozat probléma-megközelítése érdekes, egyedi: egy képzeletbeli, kalandos utazásra, túrára invitálja a probléma iránt érzékeny olvasóját. Szellemi kalandot kínál, egy gondolati út megtételét. Túravezetőként egy viszonylag letisztázott ösvényen vezet bennünket egy bonyolult rengetegben (a környezeti etika problémáinak szövevényes világában), hogy végül 'cél't' érzünk, valamiféle közös belátásra jussunk.

Emberi szükségletek kielégítése, javak termelése, fogyasztás, túlfogyasztás, környezet-átalakítás és pusztító mellékhatások, gátlástalan haszonszerzés, környezeti javak lerablása, környezetrombolás, környezetszennyezés, erkölcsi szabályozás szükségessége globális szinten, elővételezett felelősség a jelen és az utánunk jövő nemzedékek iránt, környezetbarát , „zöld” megoldások preferálása (energia)termelésben, fogyasztásban (újrahasznosítás, nyersanyag- és hulladékgazdálkodás), környezetszennyezés minimalizálása (fűtés, közlekedés, földhasználat-műtrágyahasználat stb.) végső értelemben az ökológiai lábnyomunk nagyságának csökkentése...

Ha szakkifejezésekkel kívánnánk leírni a dolgozat altémáinak lényegét, a fenti száraz fogalomssal operálnánk. Ennél azonban érdekesebb, élvezetesebb, olvasmányosabb, közérthetőbb, emberközelibb, szemléletesebb bemutatásról van szó.

A dolgozat konklúziója az, hogy morális szabályozásra van szükségünk nem csak ember-ember közti kapcsolatainkban, hanem ember és környezete viszonyát tekintve is. Erkölcsi szabályokban testet öltő *önkorlátozásra*, mert az emberiség túlélése a tét! Ezzel lényegét tekintve a szerző egy világi alapozású, antropocentrikus ökoetikai irányzat mellett foglal állást.

Nem biztos, hogy a civilizációs fejlődés, a hasznosítható, a gyakorlatba beforgatott ismeretek intenzív és folytonos termelése az emberiség számára az abszolút jót testesíti meg, nem biztos, hogy az alternatív megoldások keresése és alkalmazása a termelésben és fogyasztásban minőségi megoldást hoznak, és nem pusztán időhúzást, a problémák távolabbi jövőbe való áttolását jelentik. Vannak tehát kételyek, időleges megoldási javaslatok, továbbgondolásra váró problémák...A kérdések ládikáját szabad és kell továbbnyitogatni...– figyelmeztet a szerző.

A felhasznált irodalom elegendő a háttérismeretek alapjainak megteremtéséhez (Római Klub–A. Peccei, Konrad Lorenz, Filozófiai szótár – ELTE, etika szócikk – Idegen szavak szótára; szaktudományos internetes tudásbázis az energetika, vízgazdálkodás, talajművelés tárgyában; és legfőképpen a szaktanári konzultációk szerepe bizonyosan meghatározó volt.

A dolgozat stílusa jó, érdekes, élvezetes, lendületes a gondolatmenet.

Miskolc, 2017. márc. 13.

Dr. Hell Judit, egy. tanár